

POŽEHNANÍ SÚ CHUDOBNÍ, BEDA BOHÁČOM

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM,
zdroj: www.studibiblici.it, video príhovor v taliančine [TU](#)

Lk 6, 17. 20 – 26

Ježiš s Dvanástimi zostúpil dolu a zastal na rovine i veľký zástup jeho učeníkov a veľké množstvo ľudu z celej Judey i z Jeruzalema aj z týrskeho a sidonského pobrežia.

On uprel oči na svojich učeníkov a hovoril: „Blahoslavení chudobní, lebo vaše je Božie kráľovstvo.

Blahoslavení, ktorí teraz hladujete, lebo budete nasýtení.

Blahoslavení, ktorí teraz plačete, lebo sa budete smiať.

Blahoslavení budete, keď vás budú ľudia nenávidieť, keď vás vylúčia spomedzi seba, potupia a ako zlo zavrhnú vaše meno pre Syna človeka. Radujte sa v ten deň a jasajte, lebo máte veľkú odmenu v nebi! Veď to isté robili ich otcovia prorokom.

Ale beda vám, boháči, lebo už máte svoju útechu!

Beda vám, čo ste teraz nasýtení, lebo budete hladovať!

Beda vám, čo sa teraz smejete, lebo budete žialiť a plakať!

Beda, ak vás budú všetci ľudia chváliť, lebo to isté robili ich otcovia falošným prorokom!“

Po zvolení Dvanástich na hore – hore, ktorá je miestom Božej prítomnosti¹ – evanjelista píše, že **“zostúpil s nimi dolu a zastal na rovine i veľký zástup jeho učeníkov”**, a oni sú adresátmi učenia týkajúceho sa blahoslavenstiev.

Blahoslavenstvá sú prítomné v Matúšovom a Lukášovom evanjeliu, ale sú formulované rôznymi spôsobmi, no predstavujúcimi ten istý odkaz. Kým Matúš zasahuje tých, čo chcú dosiahnuť stav blaženosti; Lukáš naproti tomu, adresuje blahoslavenstvá tým, ktorí ho už nasledujú.

A evanjelista píše, **“On uprel oči na svojich učeníkov”**, a to je veľmi dôležité. Ježiš neoslovuje zástup, ľud vo všeobecnosti, ale tých, čo všetko zanechali a nasledovali ho. A hovorí **“«Blahoslavení»** – čo znamená ‘úplne a v prehornej miere šťastní’, - **“vy, ktorí ste «chudobní»**”, mysliac tu na svojich učeníkov²; Ježiš nemá v úmysle oslavovať chudobu ako takú! Chudobní sú nešťastní a kresťanské spoločenstvo má povinnosť oslobodiť ich z tohto ich stavu.

V evanjeliách na žiadnom mieste Ježiš nevyhlasuje, že chudobní sú požehnaní! Byť chudobným je niečo negatívne a Ježiš chce tento stav vykoreniť s pomocou tých, ktorí sú pripravení mu pomôcť. Ale tu Ježiš myslí tých učeníkov, ktorí – ako sme videli v kapitole 5, verši 11 – zanechali všetko a nasledovali ho, dobrovoľne sa stanúc chudobnými.

Takže Ježiš garantuje „ vy, chudobní, čo ste zanechali všetko a nasledujete ma, vy ste blahoslavení, pretože vaše je kráľovstvo nebeské“. Nebeské kráľovstvo tu nie je odkazom na nejakú geografickú lokalitu, ale predstavuje miesto, kde Boh kraľuje, teda je to miesto, kde sa Otec stará o každého. Všetky negatívne následky, ktoré môžu vyvstať z tohto výberu chudoby, z tohto rozhodnutia nasledovať Ježiša, budú zmiernené starostlivosťou Otca o teba.

¹ a teda stretnutia človeka s Bohom – Mojžiš „systematicky“ vystupoval na horu aby sa stretol s Bohom

² ktorí dobrovoľne prijali chudobu

Evanjelista vyhlasuje: „tí z vás, ktorí sa rozhodli pre iných, sa nemajú strachovať, pretože Boh sa o nich postará“; to je to, prečo sú blahoslavení – lebo sám Boh je s nimi.

Potom evanjelista rozoberá niektoré dôsledky plynúce z tohto rozhodnutia: hlad, plač, prenasledovanie. Ale, pre každý z týchto elementov sú učeníci požehnaní, lebo Otec sa o nich postará; nakrmí ich, keď budú hladní, poteší ich, keď budú plakať, a keď budú prenasledovaní, vždy budú cítiť, že ich Otec je na ich strane – vzhľadom na to že prenasledovanie sa očividne vyskytne pre meno Syna Človeka.

V skutočnosti Ježiš hovorí „*Radujte sa v dňoch prenasledovania a bolesti*“, nie preto, že by ste boli masochistami, ale pretože „*lebo máte veľkú odmenu v nebi*“.

Slovo „nebo“ je spôsob odkazovania na Boha - „*Boh je na tvojej strane, Boh sa o teba stará*“. Potom prichádza veľmi dôležité Ježišove vyhlásenie: „*Ved' to isté robili ich otcovia prorokom*“. Je zvláštne, že Ježiš nehovorí „naši otcovia“, ale separuje sa od svojho ľudu: „*ich otcovia prorokom*“. Ježiš spája rolu učeníkov a prorokov v SZ do jednej línie.

Kto je prorok? Ten, ktorý svojím viditeľným životom sprítomňuje obraz neviditeľného Boha. Jeho rozhodnutie nasledovať Ježiša, mení učeníka na proroka. Tak, ako ani proroci neboli prijatí alebo pochopení, ale prenasledovaní, to isté sa stane aj vám – ktorí sa rozhodnete nasledovať Ježiša.

Potom sa tón Ježišovej reči mení, ale Ježiš nepoužíva výraz „beda“³! Grécky výraz Ouai, pripomína Hebrejské slovo Hôi, ktoré sa používalo v žalospevoch (lamentáciách). Ježiš nikdy nezastrašuje, ale ich oplakáva akoby boli mŕtvi. Nie je to zastrašovanie určitej skupiny ľudí, ale On oplakáva tých, ktorí myslia iba na seba⁴, kým učeníci si vybrali život, ponúkajú sa pre iných. Takže žiadne zastrašovanie, ale lamentovanie.

Mohli by sme to preložiť trochu inak, aby sme to zdôraznili:

„*Ach vy*“ – nie „beda“ – „*ktorí ste bohatí*“, čo sú tí, ktorí spôsobujú chudobu,

„*Ach vy, ktorí ste nasýtení*“, čo sú tí, ktorí spôsobujú hlad,

„*Ach vy, ktorí sa smejete*“, tí, čo spôsobujú utrpenie.

A Ježišov záver je „*Ach vy, keď vás budú všetci ľudia chváliť*“.

Základom pre dôveryhodnosť proroka je jeho vzťah k systému moci ktorý vládne. Ak ťa povzbudzuje, chváli alebo schvaľuje, znamená to, že nie si verný Ježišovmu odkazu. Ak naopak systém moci ti odporuje, prenasleduje ťa alebo očierňuje, raduj sa, lebo si môžeš byť istý, že si na Pánovej strane!

„*Lebo tak robili ich otcovia*“ – opäť sa Ježiš oddeľuje – „*falošným prorokom*“. Takže ak moc (autorita) schvaľuje jednotlivca, môžeme si byť istí, že on zrádza odkaz Ježiša, správa sa tak ako falošný prorok. Kým prorok robí viditeľným neviditeľného Boha, zatiaľ falošný „*omieta svoje zlé činy*“ – ako zvykol hovoriť prorok.

Preklad: Mária Veličková

³ slovenský výraz „beda vám“ evokuje vyhrážku – ale tu nejde o vyhrážku

⁴ lebo sú mŕtvi – lebo ak život nežijú ako dar pre iných, tak ho ani nemajú